

Správa z vedeckej konferencie „České, slovenské a československé dejiny 20. storočia VII.“, Hradec Králové, 3. - 4. apríl 2012

Anna Virostková, virostkova@saske.sk

V dňoch 3. - 4. 2012 sa v meste Hradec Králové uskutočnil v poradí už siedmy ročník konferencie mladých vedeckých pracovníkov s názvom *České, slovenské a československé dejiny 20. stololetí VII.* Organizátorom podujatia bol Historický ústav Filozofickej fakulty Univerzity Hradec Králové. Hlavným cieľom konferencie bolo prispieť k zmapovaniu nových teoretických a metodologických prístupov, ktoré by boli využiteľné vo výskume súčasných dejín. Z tematického hľadiska bolo podujatie rozdelené do blokov zaoberajúcich sa národnou identitou a jej formovaním, československými dejinami, hospodárskymi a sociálnymi dejinami, kultúrnymi dejinami, politickými dejinami a posledný blok bol zameraný na teóriu historickej vedy a historiografiu. Podujatie sa začalo 3. 4. 2012 slávnostným otvorením, na ktorom prítomných účastníkov, poslucháčov a hostí privítal za organizačný tím Ján Mervart.

Po slávnostnom otvorení nasledovali za sebou v prvý deň konferencie štyri bloky, ktoré prebiehali paralelne v dvoch častiach v dvoch miestnostiach. Po každom bloku, ktorý pozostával v priemere z piatich referujúcich nasledoval kritický komentár ku každému referátu. Po jeho skončení bol vymedzený priestor aj na krátke diskusie, ktoré jednotliví účastníci aj naplno a plodne využili. Kritický komentár i diskusie, ktoré nasledovali po blokoch, zahŕňali podnetné pripomienky k jednotlivým vystúpeniam a doplnili resp. rozvinuli niektoré prezentované problémy.

Druhý deň konferencie bol taktiež realizovaný v dvoch blokoch, ktoré sa opätovne uskutočnili v dvoch súbežných častiach. Prítomní tak mali možnosť výberu a spomenutý spôsob zároveň umožnil aktívne sa zúčastniť konferencie viacerým záujemcom. Prednášané referáty z rôznych oblastí slovenských a československých dejín 20. storočia, t. j. politiky, kultúry, hospodárstva, sociálnych dejín a dejín a teórie historickej vedy a historiografie sa vyznačovali nielen pútavými názvami, ale aj zaujímavým obsahom. Rozdelenie príspevkov do viacerých blokov otváralo možnosti pre väčšiu diskusiu, pretože v jednotlivých blokoch sa stretli prednášajúci s tematicky blízkymi okruhmi zamerania svojho výskumu.

V prvý deň konferencie odzneli referáty z bloku **Národná identita a jej formovanie** s kritickým komentárom od Richarda Pavloviča. V tomto bloku vystúpili Vojtech Baka s referátom *Miestopisné názvy katastrálnych častí Nových Zámkov na mapách od 18. storočia do 1. ČSR*, Karol Hollý *Formovanie národnej ideológie českých slovakofilov začiatkom osemdesiatych rokov 19. storočia*, Miriam Tumová *Talianski vojnoví zajatci a zajatecké tábory Rakúsko-Uhorska za prvej svetovej vojny*, Pavol Sakáč *Cesta ku vzniku župného zriadenia na Slovensku v roku 1920 (1923) so zameraním na pohronskú župu - hospodárske a spoločenské aspekty vývoja* a Milan Ducháček *Bratislavská vila Václava Chalupeckého. Obraz z premeny Prešporka do československého priestoru.*

V ďalšom bloku s názvom **Česká otázka, historiografia a teória historickej vedy** skritickým komentárom od Veroniky Středovej vystúpili: Vojtech Kábrt *Emanuel Rádl a spor o zmysel českých dejín*, Dirk Dalberg *Realisti, kríza politiky a kritika strán v rokoch 1918 - 1938*, Zuzana Haraštová *Od recepcie fenoménu sliezskych a severomoravských procesov s čarodejnicami v českej historiografii k regionálnym dejinám alebo metodologické problémy pri interdisciplinárnom štúdiu* a Ján Socha *Najnovšie dejiny a pamäť: Konkurencia alebo spolupráca?*

Po polhodinovej prestávke nasledovali ďalšie referáty z blokov **Dejiny Československa 1938 - 1945**

s kritickým komentárom od Jana Vajskebra: od Kataríny Lejskovej *Plzeň v dobe Mníchovskej dohody*, Dalibora Krčmára *Spravodajská činnosť nacistickej bezpečnostnej služby v Protektoráte Čechy a Morava. Doterajší stav výskumu, metodické nástrahy*, Zdenky Murárikovej *Perzekúcie a deportácie židovského obyvateľstva v Trenčianskom okrese v rokoch 1939 - 1945*, Lucie Halmovej *Topolčany, „Mesto zažidovčené“*, na konci druhej svetovej vojny, a Radky Šustrovej *Problematika sociálnej politiky v nacistickom Nemecku a jej relevancia pre prostredie Protektorátu Čiech a Moravy - otázky a problémy*. V bloku s názvom **Kultúrne a sociálne dejiny**, ktoré kritický hodnotil Adam Hudek odzneli nasledujúce referáty od Anny Virostkovej *Ukrajinské národnostné školstvo na Slovensku (1945 - 1970) v slovenskej historiografii*, Zuzany Vašákovéj *Jazyky a ich miesto vo výchove šľachtických detí v 19. storočí a v prvej polovici 20. storočia*, Juraja Havelku *Obraz verejnej činnosti katolíckej ženy v katolíckej ženskej tlači v 20. a 30. rokoch minulého storočia* a Václava Šmidrkala *Vznik armádnych lietadiel na začiatku 50. rokov 20. storočia*.

Druhý deň konferencie pokračoval ďalšími referátmi, na ktorých vystúpili v bloku s názvom **Komunistické Československo** a s kritickým komentárom od Zdenka Doskočila: Eva Palivodová *Obraz vonkajšieho nepriateľa - imperialisti v karikatúre*, Libor Bílek *Agentúrna štátna bezpečnosť a pokus plánovať agentúrno-operatívnu prácu v roku 1950*, Pavol Horák *Počiatky jednotných poľnohospodárskych družstiev v Novobydžovsku (1949 - 1959)*, Tomáš Hradecký *Jozef Klaban - k politickej kariére predsedu KNV v Ústi nad Labem v polovici 50. rokov* a Michaela Hutmanová *Možnosti komunikácie politických väzňov s rodinnými príslušníkmi*. V druhom bloku **Hospodárske a sociálne dejiny I.**, ktoré kriticky hodnotil Daniel Povolný odzneli referáty od Dominiky Jurekovej *Prvý banský trh a prenikanie baníckeho priemyslu na pražský trh*, Kryštofa Drnka *Petrínska komunikácia - zabudnutý projekt výpadovej komunikácie cez Petrínsky vrch* a Tomáša Černáka *Futbal a politika v ČSR počas roka 1948 na príklade futbalových klubov AC Sparta a ŠK Bratislava*. Druhý deň konferencie ukončili dva bloky s tematikou **ČSR v období normalizácie** a druhá časť **Hospodárskych a sociálnych dejín II.** Prvý blok referátov kriticky zhodnotil Vítazoslav Sommer a v ňom vystúpili: Juraj Martínek *Česi a piaty svetadiel (alebo Príspevok k histórii česko-austrálskych vzťahov) politickej dejiny*, Ondrej Hladík *Československé väzenie a penologický výskum v 70. rokoch 20. storočia*, Matej Bílý *December 1980 : účasť ČSSR v pokuse o multilaterálne riešenie poľskej krízy* a Lenka Krivá *Kto za to môže? (Malá analýza diskurzu o hľadanie vinníkov v čase nežnej revolúcie)*. V druhom a zároveň v poslednom bloku s kritickým komentárom od Jakuba Rákosníka vystúpili Katarína Kožáková *Náčrt sociálnej politiky na Slovensku po druhej svetovej vojne, legislatívne opatrenia a unifikácia sociálneho poistenia v Československu*, Iva Doubalová *Bývanie a bytová politika v 60. rokoch*, Tereza Kryšpínová *V mene pokroku : Likvidácia Dolného Jiřetína*, Ján Lomníček *Od komplexného programu do roku 2000 ... ČSSR v RVHP 1971 - 1991, vybrané problémy* a István Gaucsík *Moc hospodárskej reality („Nostrifikácia“ záujmových podnikov Rimamuránsko-šalgótarjárskej železiarskej úč. Spoločnosti na Slovensku)*.

Medzinárodná konferencia *České, slovenské a československé dejiny 20. storočia VII.* splnila svoj účel i poslanie. Na záver môžeme skonštatovať, že úroveň prezentovaných príspevkov sa každoročne kvalitatívne zvyšuje a tie najkvalitnejšie príspevky sa stanú súčasťou kolektívnej monografie.